

De leden van de gemeenteraad van Leeuwarden

Onderwerp	Hulp aan sekswerkers in Leeuwarden tijdens Corona
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	Z230591-2020
Dienst	Sociaal Domein
Sector	Ondersteuning
Contact	
WhatsApp	058 233 6129, M. Aartsen
Bijlagen	
Datum	15 december 2020

Geachte leden van de raad,

Tijdens de bijeenkomst met de raad van 11 november j.l. heeft wethouder Tjeerdema u toegezegd u nader te informeren over de hulp die aan sekswerkers vanwege corona wordt geboden. Bijgaand informeren wij u de beschikbare steunpakketten, de belemmeringen die er zijn en een terugblik op het proces.

Inleiding

Op zondag 15 maart 2020 werd bekend dat alle vergunde 'seksinrichtingen' gesloten werden en contactberoepen hun werk moesten staken als onderdeel van de maatregelen om het coronavirus in Nederland te bestrijden. Fier, Leger des Heils en de GGD hebben bij de aanvang van de lockdown besloten om met inachtneming van de RIVM richtlijnen aanwezig te blijven in het steun- en informatiepunt Xenia op de Weaze in Leeuwarden. Juist in deze periode is dat van belang. Dit is ook afgestemd met Leeuwarden als met centrumgemeente.

Steunpakketten

Vanuit de corona-aanpak zijn er verschillende steunpakketten en regelingen in het leven geroepen waarmee mensen ondersteund worden. De sekswerkers blijken nauwelijks gebruik te kunnen maken van deze steunpakketten. Dit komt omdat:

- De sekswerkers zijn niet allemaal voor of op 17 maart 2020 ingeschreven staan bij de KvK. Inschrijving bij de KvK is een voorwaarde om van de TOZO-regeling gebruik te kunnen maken.
- Sommige sekswerkers kunnen geen uitkering aanvragen omdat ze niet vijf jaar achtereen aantoonbaar in Nederland werkzaam zijn.
- Voor EU-burgers die nog geen 5 jaar aantoonbaar in Nederland in een eigen inkomen hebben voorzien, geldt dat een beroep doen op een uitkering op

naam een risico met zich meebrengt in het kader van het verblijfsrecht. Normaal gesproken krijgt iemand die een beroep doet op publieke middelen een brief van de IND waarin staat dat ze Nederland dienen te verlaten (i.v.m. Koppelingswet)^[1].

Daarnaast geldt dat als men wel een beroep doet op de Bijstand voordat men 5 jaar heeft opgebouwd, de dan opgebouwde jaren vervallen en de teller weer op nul staat. Een beroep doen op algemene middelen heeft dus invloed op hun algemene rechtspositie (ontsluiten toegang sociale zekerheid) en op hun verblijfsrechterlijke positie. Dat maakt hen erg kwetsbaar.^[2]

- Er is landelijk geen specifiek steunpakket beschikbaar gesteld voor sekswerkers.

Op 10 november jl. is in de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin wordt gevraagd om samen met gemeenten te bezien of het huidige steunpakket voor mensen in de prostitutie volstaat, en met gemeenten te bezien wat er op basis van maatwerk mogelijk is indien dit niet het geval is.

Maatwerkbudget

Tijdens de eerste lockdown heeft de gemeente een maatwerkbudget van €10.000,- in het leven geroepen voor sekswerkers. Dit vanuit signalen van en in overleg met Fier, Leger des Heils en GGD. Gedurende de coronacrisis wordt het maatwerkbudget voor sekswerkers ingezet.

Naast dit maatwerkbudget komt er financiële hulp vanuit het Rode Kruis en is er aanspraak gemaakt op de middelen vanuit het landelijke EO BEAM Fonds.

Het maatwerkbudget wordt als volgt ingezet:

Voedselbonnen

De gemeente Leeuwarden biedt wekelijks leefgeld aan. Sekswerkers in financiële nood ontvangen € 45,- per week in de vorm van een voedselbon van € 30,- (betaald uit maatwerkbudget) en een aanvullende voedselbon van € 15,- (noodhulp vanuit het Rode Kruis). Ook sekswerkers uit andere gemeenten in Friesland maken gebruik van de voedselbonnen.

Financiële ondersteuning

Als sekswerkers in de knel komen met het betalen van rekeningen zoals huur, dan kan dit uit het maatwerkbudget worden betaald. Dit wordt uitgevoerd door steunpunt Xenia.

^[1] Zie bijvoorbeeld: IND, *Aanvraag uitkering algemene middelen en gevolgen verblijfsrecht*, geraadpleegd via: <https://ind.nl/Paginas/Algemene-Middelen.aspx>

^[2] Zie bijvoorbeeld: Binnenlands Bestuur (15 april 2020), *Geen noodsteun voor opting-in sekswerker*, geraadpleegd via: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/geen-noodsteun-voor-opting-in-sekswerker.12933977.lynkx>

Zie ook bijvoorbeeld: Proud (1 april 2020), *Stroomschema noodsteunsekswerkers*, geraadpleegd via: <https://wijzijnproud.nl/2020/04/02/stroomschema-noodsteun-sekswerkers-1-april-2020/>

Andere steunmaatregelen

Maatschappelijke ondersteuning

Vrouwen kunnen bij steunpunt Xenia terecht voor maatschappelijke ondersteuning. Dit bestaat uit laagdrempelige psychische ondersteuning en/of concrete praktische hulp of doorverwijzing naar het prostitutie maatschappelijk werk en/of het prostitutie uitstapprogramma

De prostitutie maatschappelijk werkers van Fier bieden psychosociale hulpverlening en waar nodig, begeleiding bij uitstapvragen.

Noodopvang

De VNG vraagt gemeenten om uit vanuit humanitaire overwegingen tijdelijk (voor de duur van de aanvullende maatregelen van het kabinet) plekken te realiseren voor niet-rechthebbenden. Hier vallen ook mensen onder uit de categorie sekswerkers, die nu hun baan en onderdak verliezen, omdat ze op straat worden gezet. VWS heeft met de VNG afgesproken dat VWS garant staat voor extra kosten die hieruit voortkomen.¹

Fier biedt noodopvang aan sekswerkers die wegens de lockdown in de knel komen qua huisvesting. Hiervoor is een aparte overeenkomst met Fier gemaakt. Deze ondersteuning valt buiten het maatwerkbudget van € 10.000,-. Momenteel zijn er geen opvangvragen.

Veilige terugkeer naar thuisland

Wanneer sekswerkers vanwege corona willen terugkeren naar hun thuisland, kan de gemeente Leeuwarden hierbij ondersteuning bieden vanuit een maatwerkplan. Op casusniveau zijn hier afwegingen in gemaakt, maar hier is nog geen gebruik van gemaakt

Het maatwerkbudget voor de voedselbonnen wordt door het Leger des Heils aan Leeuwarden gefactureerd. Fier en Leger des Heils inventariseren of er hiernaast nog andere hulpvragen zijn. Als dat zo is, melden zij dat aan de gemeente.

Terugblik op proces

In het contact met uitvoerende organisaties is zowel voor de gemeente als de uitvoerende partijen gebleken dat een nauwe samenwerking met duidelijke afspraken in tijden van crisis noodzakelijk is. Over deze afspraken en de communicatie hieromtrent hebben we zowel bestuurlijk als ambtelijk contact met Fier en Leger des Heils.

Met de genomen maatregelen proberen we passende ondersteuning te bieden voor sekswerkers tijdens de corona-crisis. We beseffen ons dat de noodmaatregelen niet zaligmakend zijn. Met de uitvoerende organisaties blijven we in overleg om de doelgroep door deze crisis heen te helpen.

Ook landelijk is er aandacht voor het probleem dat er een steunpakket voor sekswerkers ontbreekt, maar vooralsnog heeft dat niet tot aanvullende rijkssteun geleid. Met de maatregelen die wij hebben genomen denken we de

¹ *Vragen en antwoorden Corona*, geraadpleegd via <https://vng.nl/artikelen/vragen-en-antwoorden-corona-sociaal-domein#Maatschappelijke%20opvang>

eerste noden te hebben aangepakt. Op 14 december heeft het rijk aangekondigd dat seksinrichtingen (opnieuw) dicht moeten. Dit betekent dat we de ondersteuning blijven geven zoals hierboven beschreven. Sociaal Domein Fryslân gaat in 2021, samen met ketenpartners bezig met het ontwikkelen van een Fries prostitutiebeleid. Ook heeft u als raad aangegeven in het nieuwe jaar in gesprek te willen met ons over prostitutie. Hierbij zullen we de lessen van de corona-crisis en de ervaringen van de uitvoerende organisaties meenemen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*